

TinREAD

La vremuri noi, sisteme noi!

© **IME România**

Ediția iunie 2008

Redactori: Daniel Marinescu și Liviu-Iulian Dediu

Vă anunțăm faptul că IME România a realizat și comercializează un nou program integrat de bibliotecă.

Având la bază experiența acumulată și împărtășită cu toți clienții noștri pe parcursul exploatării cunoscutului pachet integrat de programe de bibliotecă *TinLib*, echipa multidisciplinară de specialiști români, la care s-au adăugat ulterior și specialiști din Republica Moldova și Taiwan, a finalizat noul program integrat de bibliotecă **TinREAD**.

Noul Program integrat de bibliotecă **TinREAD** a fost lansat în primăvara anului 2007 și este disponibil, pe piața internațională a produselor de profil, din vara aceluiași an.

Trecerea de la *TinLib* la noul **TinREAD** reprezintă un proces pe care îl vom numi în continuare migrarea de la TinLib la TinREAD. Procesul de migrare reprezintă o schimbare dorită și așteptată de către bibliotecari, chiar dacă este adesea privit cu teamă, justificată în parte de întâlnirea cu lucruri noi și necunoscute suficient.

Prezenta publicație vine să vă răspundă la întrebările pe care vi le puneți pe acest subiect și încearcă să prezinte nu doar un produs bun, justificat prin numărul mare de achiziții realizate în mai puțin de un an pe piața internațională, cât mai ales un produs care reprezintă viitorul bibliotecii, așa cum o prefigurează conceptul *Biblioteca 2.0* (Library 2.0).

Modalitatea de a furniza servicii suferă o schimbare de paradigmă. Până nu demult, atenția furnizorilor de servicii era axată preponderent pe managementul organizațional. Astăzi, atenția este acordată, în mare proporție, utilizatorului.

Schimbarea de paradigmă de care vorbeam poate fi observată în acest câmp vast de interacțiune oferit de către serviciile bazate pe internet. Dacă este să ne referim doar la web, putem observa cum se face trecerea de la modelul inițial, axat pe copierea principiilor tradiționale de oferire a serviciilor, la modelul orientat spre utilizator. Conceptualizarea celor două forme de furnizare a serviciului a și căpătat nume sugestive. Astfel a apărut Web 2.0 care a dovedit faptul că utilizatorul vrea să beneficieze de servicii într-o altă manieră decât o făceau posibilă furnizorii de servicii.

Vântul schimbărilor afectează toți furnizorii de servicii:

- **Calculatoarele se schimbă la 3-4 ani;**
- **Rețelele de comunicații se schimbă la 5-6 ani;**
- **Protocoalele de comunicație se schimbă la 6-7 ani;**
- **Un Program integrat de bibliotecă se schimbă la 7-9 ani**

Integrate în cadrul acestei mișcări de revoluție, bibliotecile se regăsesc bine reprezentate în acest context.

3. Biblioteca 2.0

Elementele de bază din cadrul conceptului Biblioteca 2.0, avute în vedere încă din faza de proiectare a programului integrat **TinREAD**, sunt centrate pe utilizator și le enumerăm în continuare:

- **Biblioteca este pretutindeni;**
- **Biblioteca nu are limite;**
- **Biblioteca invită la participare;**
- **Biblioteca utilizează cele mai flexibile și facile sisteme;**
- **Biblioteca este o organizație centrată pe om.**

Biblioteca tradițională este centrată pe aducerea în bibliotecă a cetățenilor, pe când Biblioteca 2.0 este centrată pe găsirea utilizatorilor dincolo de barierele spațiale. În același context, misiunea centrată pe furnizarea de documente este înlocuită în noul concept de bibliotecă prin misiunea centrată pe crearea de valoare adăugată.

Noul concept, Biblioteca 2.0, tratează problema de bază a serviciilor specializate de calitate și anume cum să ajungă biblioteca aproape de utilizatorii săi. Subsumat acestei idei, promovarea noului concept se face sub sloganul:

Biblioteca și nu utilizatorul trebuie să se deplaseze.

4. Schimbarea

Procesul de migrare de la TinLib la TinREAD nu este unul simplu. El nu presupune doar înlocuirea unui software cu altul. Complexitatea procesului are la bază nevoile exprimate ale utilizatorilor și ale bibliotecarilor, deopotrivă, nevoi care se concretizează, în servicii noi pe care bibliotecile să le furnizeze utilizatorilor servicii, precum și opțiuni adăugate serviciilor deja existente, în acest moment. Pe lângă schimbarea software-ului, **strategia** prevede și optimizarea metodologiilor de lucru, realizată în contextul adoptării modului de lucru bazat pe **standarde**. Lucrul în manieră standardizată ajută la maturizarea procesului de activitate axat pe colaborare, în primă fază, care va determina cooperarea și va culmina cu partajarea activităților. Chiar dacă, în acest moment, cuvântul **partajare**, în sfera activităților de servicii infodocumentare, duce cu gândul la crearea și exploatarea unui **catalog colectiv partajat**, pe măsură ce vom efectua schimbările de care vorbim, vom realiza cu toții faptul că importanța reală a partajării se va regăsi la adevărata valoare în maniera de lucru bazată pe **consorții** prin care se vor grupa eficient și se vor integra serviciile specifice de bibliotecă pe care vom fi împinși să le realizăm pe de o parte de nevoile utilizatorilor, iar pe de alta de scăderea costurilor.

Managementul propriu-zis al schimbării de care discutăm, implică, din partea bibliotecilor, alocarea resurselor necesare. Toate tipurile de resurse sunt angrenate în acest important proces: de timp, de personal și de finanțare. Datorită diversității situațiilor din teritoriu, nu există o rețetă bazată pe o combinație unică de elemente și cantități care să fie universal valabile. Din acest motiv, fiecare organizație în parte va trebui să elaboreze cu IME România un **Plan de lucru comun**. Acesta va cuprinde următoarele elemente principale:

Denumire element	Estimare timp	Responsabil	
		Beneficiar	IME Ro
Adoptarea Planului local de migrare și a calendarului operațiunilor	1 săptămână		
Alocare resurse hardware și comunicații	1-2 luni		
Instalare TinREAD pe echipamentele desemnate	1 săptămână		
Pregătire profesională (cunoaștere UNIMARC, instruire TinREAD etc)	2-3 luni		
Documentații tehnice și de specialitate	1 săptămână		
Asigurarea de asistență tehnică (inclusiv prin asigurarea de instrumente specifice: sit dedicat, forum)	pe toată perioada proc.		
Realizare conversie	iterativ și etapizat		
Pornirea și testarea serviciilor bazate pe modulele funcționale ale pachetului integrat de programe TinREAD	~2-4 luni		

Fiecare din elementele prezentate în tabelul de mai sus, vor fi detaliate și corelate prin calendarul operațiunilor.

Biblioteca 2.0 nu se poate construi fără aplicații concrete în fiecare zonă de servicii care este supusă procesului de restructurare. Aplicațiile trebuie să fie actuale și să cuprindă multitudinea oportunităților oferite de IT&C.

Acest moment a sosit! Sistemul modern, atoatecuprinzător, cu posibilitatea de a opera fără restricții, este o realitate.

Pe o perioada de 12 ani, IME România a derulat mai bine de 20 de proiecte de anvergură națională și internațională (Catalogul Colectiv al Bibliotecilor Publice din România, Catalogul Național Partajat al Bibliotecilor din Republica Moldova ș.a.m.d.) și a contribuit la realizarea și implementarea a peste 350 de proiecte de informatizare în biblioteci din România, Italia, Franța, Olanda, Taiwan etc. Întreaga experiență a fost permanent depozitată în baza de date cu solicitări privind funcționalitatea pentru un sistem software de bibliotecă. Derularea proiectelor, cu cerințe specifice (full-text, rețele județene, consorții de biblioteci), au adus un plus de consistență proiectului și au asigurat platformele pilot necesare în prealabil pentru derularea unui proiect de foarte mari dimensiuni precum **TinREAD**. Prima instalare și exploatare în mod real s-a desfășurat în cadrul Proiectului USAID: „Catalogul Colectiv Național al Bibliotecilor Publice”, în anul 2004, pentru componenta OPAC.

Preocuparea pentru includerea în proiect a celor mai moderne tehnologii de bibliotecă (FRBR, Multiple MARC Formats, NCIP, ZING etc.) și, desigur, a celor mai moderne platforme IT&C (Java, Oracle, GRID), a fost constantă în timp.

Rezultatul este un proiect derulat pe o perioadă de șase ani ce însumează o documentație tehnică ce include 58 de manuale și aproximativ 3.000 de pagini, schițe și diagrame tehnice. Soluțiile rezultate sunt inovatoare pe plan mondial, iar în scop exemplificativ putem menționa următoarele:

○ **Funcționalitate completă de Consorțiu**. Nu este cadrul, să detaliem conceptele, în diversele lor accepțiuni, însă putem sintetiza într-un singur enunț că, de regulă, sistemele software de bibliotecă oferă funcționalitate pentru utilizare simultană de către mai multe biblioteci a modulelor:

- **Web OPAC comun** (Catalog Colectiv – punct unic de acces) și
- **Catalogare în comun** (Catalog Partajat).

• **TinREAD** extinde această funcționalitate la modulele:

- **Circulație partajată**
- **Achiziții partajate**
- **Seriale** (proceduri de urmărire la nivelul întregii organizații).

○ Extindere a modului Web OPAC cu **funcționalitate de „Federate Search”**. Această abordare elimină necesitate de a achiziționa separat un astfel de modul complementar cu modulul Web OPAC, așa cum se întâmplă pentru majoritatea celorlalte sisteme.

○ **Formate MARC multiple** ce pot fi exploatate simultan într-o bază de date. Avantajele unei astfel de abordări nu sunt încă suficient diseminate, însă ea reprezintă singura soluție

viabilă pentru a putea vorbi cu adevărat de o lume informațională „deschisă”, transparentă la standardele utilizate.

- **FRBR nativ** ce poate fi utilizat în diverse stadii de interoperabilitate cu formatele MARC. Astfel, TINREAD nu numai că oferă o soluție de implementare FRBR, însă oferă și posibilitatea de a migra treptat către acest standard, pe măsură ce sunt îndeplinite etapele pregătitoare necesare.
- **Modul ERM extins** (Electronic Resources Management) ce include componenta de marketing a resurselor electronice (biblioteca pe post de producător de informație electronică – furnizor și nu doar cumpărător, așa cum o tratează toate celelalte sisteme).
- **Interfațarea cu echipamente de tip RFID** și automatizare a procedurilor de împrumut/descărcare prin intermediul dispozitivelor de **autoservire**.
- **Video-streaming** implementat, ca prelungire firească a modulelor de acces total la informație și ca o completare a componentelor de full-text. Împreună cu integrarea soluțiilor de **e-Learning** elaborate de Siveco s-a obținut un sistem puternic ce implementează metode noi pentru învățământul la distanță, pentru perfecționarea profesională, și nu în ultimul rând pentru gestionarea colecțiilor speciale.

Pentru a ancora discuția noastră în realitatea anilor 2008, trebuie să nu uităm că o întrebare tipică a managementului unui instituții de cultură este: „cât costă?”. Lucrurile sunt bune și frumoase, însă, de câte ori nu se blochează procesele de modernizare odată cu primirea răspunsului la această întrebare!

Programul integrat de bibliotecă **TinREAD** are trei versiuni constructive:

- **Mini** (sistem ce poate fi utilizat în biblioteci mici (comunale/școlare).
- **Standard** (sistem ce include întreaga funcționalitate necesară unei biblioteci județene sau universitare de dimensiuni medii).
- **Expert** (sistem utilizat pentru implementarea de Consorții, CNP, FRBR, full-text, biblioteci digitale, video-streaming, soluții de învățământ la distanță, e-Learning etc).

Clienții IME România beneficiază de upgrade gratuit la varianta **TinREAD.Standard** în următoarele condiții:

- au achiziționat TinLIB (sau variantele acestuia) de la IME România;
- au contract de asistență tehnică și upgrade în vigoare, fără discontinuități de la momentul achiziției până la zi;
- au achitată la zi taxa de asistență tehnică și upgrade;
- solicită, prin adresă scrisă, actualizarea programului.

Noul program **TinREAD.Standard** se va livra într-o configurație echivalentă cu pachetul integrat de programe *TinLIB*, achiziționat de beneficiar. Spre exemplu, dacă beneficiarul are achiziționat un sistem *TinLIB* ce include modulele Catalogare și Rapoarte, cu un număr total de 20 de licențe de utilizare, atunci sistemul **TinREAD.Standard** livrat gratuit, în cadrul procedurii de upgrade, va avea incluse aceleași module (Catalogare și Rapoarte) și același număr de licențe de utilizare. Pentru suplimentarea unei configurații **TinREAD** (actualizată ca în exemplul anterior) cu noi module (ex: Circulație) se procedează la achiziționarea separată a acestora.

Sistemele de operare ce pot fi utilizate pentru implementarea TINREAD sunt descrise în documentul *TINREAD – Prezentare Tehnică*. Important, din punct de vedere al costurilor, este că se poate opta pentru o variantă Linux, gratuită. Aceleași considerații se aplică și pentru stațiile de lucru care folosesc un simplu *browser web* pentru exploatarea aplicației.

Baza de date utilizată de **TinREAD** poate fi: Oracle, Postgresql, MS SQL, Sybase etc, așa cum este detaliat în același document tehnic amintit anterior. De remarcat că, baza de date *Oracle Express* (versiune suficientă pentru o bibliotecă județeană sau universitară de dimensiuni medii) este distribuită în mod gratuit de Oracle.

Așadar, din punct de vedere al software-ului necesar, costurile generate de investiții sunt nule. Celelalte costuri necesare pregătirilor de specialitate, derulării cercetărilor sau a altor acțiuni complementare vor fi evaluate de fiecare instituție în parte în funcție de gradul de implicare.

Desigur, pentru implementarea versiunii *Expert* a sistemului TINREAD și utilizarea facilităților speciale oferite de acesta sunt necesare investiții suplimentare, în funcție de complexitatea proiectului derulat.

- Hardware (GRID, Cluster etc)
- Oracle upgrade (*Standard Edition One* sau *Enterprise Edition* pentru replicare și alte aplicații avansate)
- TINREAD upgrade (*Expert package*)

Informații suplimentare găsiți pe **Forumul TinREAD**, precum și pe situl special creat, aflat la adresa: www.tinread.ro.

Anexa 1. Configurație server.

Recomandare privind resursele minim necesare pentru configurația serverului de aplicație ce va găzdui sistemul integrat de bibliotecă **TinREAD.Standard**:

Model Procesor:Quad Core Intel

Frecvența procesorului:.....3 GHz

Capacitate memorie:8 GB (expandabil la 16 GB)

Mainboard:cu controler RAID

Hard disk:2x200 GB, Serial ATA2

Rețea:Gigabit Ethernet (în funcție de configurarea rețelei locale, administratorul de sistem poate prevedea instalarea a 2 interfețe de rețea)

Unitate stocare date:DVD (de preferință și cu funcție de scriere, pentru efectuarea de salvări – back-up)

Celelalte componente pot fi unele uzuale, iar, în dimensionarea lor, administratorii sau inginerii de sistem pot prevedea caracteristici particulare, în funcție de condițiile infrastructurii locale.

Stațiile sau posturile de lucru trebuie să asigure condiții suficiente pentru funcționarea fără probleme a programelor de aplicație tip *browser* de Internet, în versiunile lor actuale.

În condițiile în care se are în vedere și oferirea de servicii de acces de la distanță la baza proprie de date, administratorii sau inginerii de rețea trebuie să ia în calcul numărul mediu de accesări simultane estimat și să își prevadă un plus de resurse privind procesarea și asigurarea caracteristicilor optime privind capacitatea de comunicație.

Anexa a 2-a. Resurse.

IME: Prezentare Companie: Soluții pentru biblioteci [Broșură]. Disponibil la:

<http://www.tinread.ro/forum/viewtopic.php?f=5&t=15>

TinREAD: Catalogare [Manual]. Disponibil la:

<http://www.tinread.ro/forum/viewtopic.php?f=6&t=11>

TinREAD: Circulație [Manual]. Disponibil la:

<http://www.tinread.ro/forum/viewtopic.php?f=6&t=12>

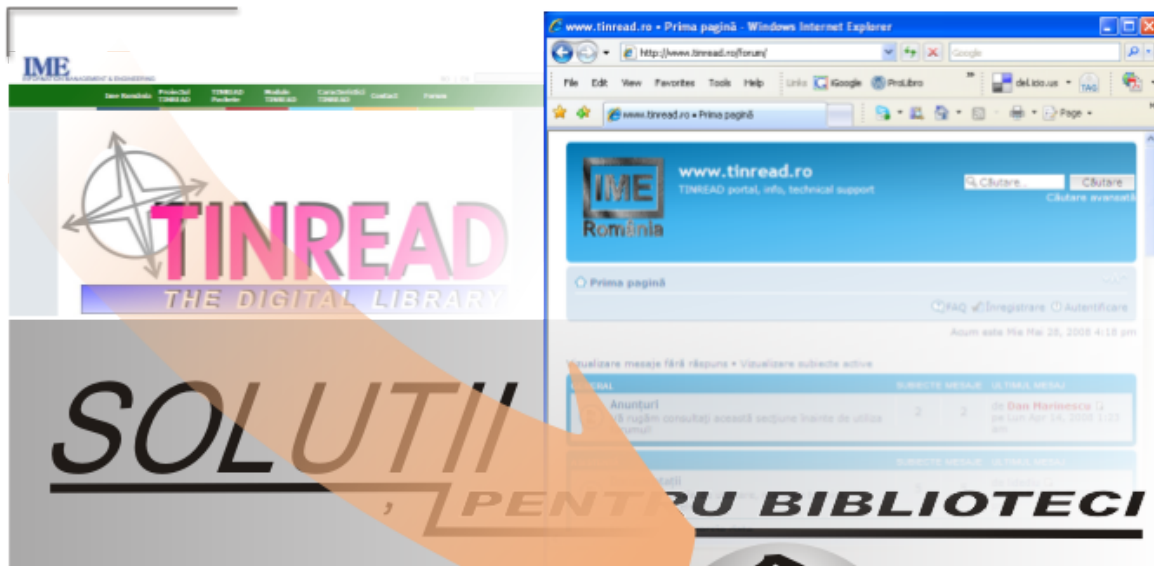
TinREAD: Prezentare produs [Broșură]. Disponibil la:

<http://www.tinread.ro/forum/viewtopic.php?f=5&t=14>

TinREAD: Prezentare tehnică [Broșură]. Disponibil la:

<http://www.tinread.ro/forum/viewtopic.php?f=5&t=13>

TinREAD-Proiectul. Disponibil la: <http://www.tinread.ro/info.php?content=2.1>

ime
România

Str. Traian Popovici, nr. 79-91,
031422, Sector 3, București
tel: 021 / 321.19.91
fax: 021 / 323.61.04
office@ime.ro www.ime.ro

- 📄 **Biblioteca 2.0**
- 📄 **UNIMARC/MARC21**
- 📄 **FRBR**
- 📄 **DUBLIN CORE**
- 📄 **ERM, Open URL,**
- 📄 **ILL**
- 📄 **Consoțiu**